

Pozmeňujúci návrh

**poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Milana Krajniaka, Jany Žitňanskej,
Lucie Drábikovej a Petra Cmoreja**

**k vládnomu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z.
o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov
(tlač 374)**

1. V čl. I sa za bod 7 vkladá nový bod 8, ktorý znie:
„8. Za § 293feb sa vkladajú § 293fec až 293feh, ktoré znejú:

„§ 293fec

(1) Sociálna poisťovňa na žiadosť znovu rozhodne o nároku poistenca na ošetrovné podľa § 293er ods. 3 k prvému dňu osobného a celodenného ošetrovania alebo osobnej a celodennej starostlivosti, ak tento deň spadá do obdobia odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. júna 2021; ustanovenie § 293er ods. 4 sa v tomto prípade nepoužije.

(2) Sociálna poisťovňa na žiadosť znovu rozhodne o nároku poistenca na ošetrovné podľa § 293er ods. 3 k prvému dňu osobného a celodenného ošetrovania alebo osobnej a celodennej starostlivosti nasledujúcemu po 31. decembri kalendárneho roka a po 30. júni kalendárneho roka; ustanovenie § 293er ods. 4 sa v tomto prípade nepoužije.

§ 293fed

(1) V apríli 2021 je výška nemocenského poistenca, ktorý bol v čase trvania krízovej situácie uznaný za dočasne práceneschopného z dôvodu nariadenia karanténneho opatrenia alebo izolácie,⁵⁰⁾ 75 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 55 alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 57; ustanovenie § 293er ods. 1 posledná veta a ods. 2 sa v tomto prípade nepoužije.

(2) Poistencovi, ktorému vznikol nárok na nemocenské z dôvodu nariadenia karanténneho opatrenia alebo izolácie⁵⁰⁾ pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, vzniká nárok na nemocenské podľa odseku 1 aj za obdobie dočasnej pracovnej neschopnosti z dôvodu nariadeného karanténneho opatrenia alebo izolácie⁵⁰⁾ po 31. marci 2021.

(3) Zamestnanec nemá nárok na výplatu nemocenského, ku ktorému má nárok na výplatu úrazového príplatku, vo výške podľa odseku 1, za dni za ktoré má nárok na výplatu úrazového príplatku.

§ 293fee

(1) V apríli 2021 je výška ošetrovného podľa § 293er ods. 3 75 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 55 alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 57.

(2) Poistencovi, ktorému vznikol nárok na ošetrovné podľa § 293er ods. 3 pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, vzniká nárok na ošetrovné podľa odseku 1 aj za obdobie osobného a celodenného ošetrovania alebo osobnej a celodennej starostlivosti po 31. marci 2021.

§ 293fef

O výške nemocenského podľa § 293fed ods. 1 a 2 a o výške ošetrovného podľa § 293fee sa písomné rozhodnutie nevyhotovuje; deň oznámenia rozhodnutia je deň výplaty tohto nemocenského alebo ošetrovného.

§ 293feg

Vláda môže na obdobie trvania krízovej situácie ustanoviť nariadením vlády podmienky nároku na výplatu nemocenského a výšku nemocenského a ošetrovného. Ustanovenia zákona, ktoré upravujú nemocenské a ošetrovné, sa neuplatňujú v rozsahu úpravy nemocenského a ošetrovného ustanovenej nariadením vlády podľa prvej vety.

§ 293feh

(1) Fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2 má nárok na úrazový príplatok, ak je počas krízovej situácie uznaná za dočasne práceneschopnú z dôvodu ochorenia COVID-19, ktoré vzniklo pri výkone činnosti uvedenej v § 17 ods. 2, kde z povahy tejto činnosti vyplýva väčšia miera rizika vzniku tohto ochorenia.

(2) Na účely nároku na úrazový príplatok sa podmienka uznania choroby z povolania považuje za splnenú, ak

- a) zamestnávateľ zamestnanca uznaného počas krízovej situácie za dočasne práceneschopného z dôvodu ochorenia COVID-19 potvrdí, že ochorenie COVID-19 vzniklo tomuto zamestnancovi pri práci, kde z povahy práce vyplýva väčšia miera rizika vzniku tohto ochorenia,
- b) právnická osoba, pre ktorú fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2 uznaná počas krízovej situácie za dočasne práceneschopnú z dôvodu ochorenia COVID-19 vykonávala činnosť, potvrdí, že ochorenie COVID-19 vzniklo tejto fyzickej osobe pri činnosti uvedenej v § 17 ods. 2, kde z povahy tejto činnosti vyplýva väčšia miera rizika vzniku tohto ochorenia.

(3) Suma úrazového príplatku je

- a) 25 % podielu všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na úrazový príplatok, a čísla 365, ak nárok na úrazový príplatok vznikol podľa odseku 1,
- b) 25 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 84, ak ide o zamestnanca uvedeného v odseku 2 písm. a).

(4) Právnická osoba, pre ktorú fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2 vykonávala činnosť, je povinná vydávať na žiadosť tejto fyzickej osoby na účely odseku 2 písm. b) príslušné potvrdenie.

(5) Ustanovenie § 293fea sa od účinnosti tohto zákona neuplatní.“.“.

Nasledujúci bod sa primerane preznačí.

Novelizačný bod nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia, čo sa premietne do článku o účinnosti.

Odôvodnenie

K § 293fec

Z dôvodu dlhodobého trvania krízovej situácie a s tým spojenými problémami v aplikačnej praxi (napr. nezohľadňovanie zmeny rozhodujúceho obdobia na určenie denného vymeriavacieho základu, či vznik poistenia SZČO k 1. júlu) sa navrhuje umožniť poistencom požiadať o opätovné posúdenie nároku na tzv. pandemické ošetrovné dvakrát ročne (k prvému dňu osobnej a celodennej starostlivosti nasledujúcom po 31. decembri a 30 júni). V praxi totiž nastávajú situácie, že pri prvom uplatnení nároku na tzv. pandemické ošetrovné poistencovi nárok nevznikol z dôvodu nesplnenia podmienok nároku na ošetrovné (napr. nedoplatok na poistnom v prípade SZČO), alebo nárok poistencovi vznikol, avšak v prípade jeho opätovného resp. neskoršieho posúdenia, by sa pri určení sumy ošetrovného vychádzalo z iného rozhodujúceho obdobia, v ktorom poistenec dosiahol vyšší vymeriavací základ. V prípade, ak poistenec požiada o preposúdenie nároku na ošetrovné, Sociálna poisťovňa opätovne posúdi nárok a rozhodne o výške ošetrovného určeného z vymeriavacieho základu, ktorý dosiahol v novo určenom rozhodujúcom období. Uvedené preposúdenie sa navrhuje na žiadosť z dôvodu, že nie všetkým poistencom by mohlo byť ku prospechu. Je teda na dispozícii poistenca, či na základe dosiahnutia vyšších príjmov zo zárobkovej činnosti (napr. v roku 2021), respektíve vzniku nemocenského poistenia požiada o preposúdenie. Z dôvodu umožniť poistencom, aby o preposúdenie nároku na ošetrovné mohli požiadať v čo najskoršom možnom termíne, sa ustanovuje možnosť prvý raz podať žiadosť o posúdenie nároku k prvému dňu osobnej a celodennej starostlivosti/ošetrovania po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Následne už bude môcť poistenec požiadať o preposúdenie nároku len v termínoch určených podľa § 293fec ods. 2., t.j. po 31. júni (jedenkrát) a následne po 31. decembri (jedenkrát), teda maximálne dvakrát do roka.

K § 293fed

V odseku 1 a 2 sa na účely posilnenia motivácie dodržiavania karanténnych opatrení a podpory osôb odkázaných v čase krízovej situácie na tzv. pandemické nemocenské navrhuje kompenzovať na obdobie jedného mesiaca (apríl 2021) výpadok príjmu zvýšením denného vymeriavacieho základu tzv. pandemického nemocenského na 75 % denného vymeriavacieho základu, čo v zásade predstavuje 100 % čistej mzdy.

V odseku 3 sa navrhuje, aby zamestnancovi, ktorému sa vypláca úrazový príplatok, nevznikol nárok na výplatu nemocenského vo výške podľa odseku 1. Uvedené sa navrhuje z dôvodu, že úrazový príplatok vo

výške 25 % denného vymeriavacieho základu (neobmedzeného) predstavuje v kombinácii s nemocenským vo výške 55 % denného vymeriavacieho základu vyššiu sumu ako nemocenské určené zo 75 % denného vymeriavacieho základu (určeného z maximálne 2-násobku všeobecného vymeriavacieho základu spred dvoch rokov). Zamestnanec, ktorý sa nakazil COVID-19 pri výkone svojho zamestnania, teda bude mať aj naďalej nárok na výplatu takto určenej kombinácie dávok (nemocenské a úrazový príplatok) pri dočasnej pracovnej neschopnosti súvisiacej s nariadeným karanténym opatrením alebo izoláciou.

K § 293fee

V odseku 1 a 2 sa na účely podpory osôb odkázaných v čase krízovej situácie na tzv. pandemické ošetrovné navrhuje kompenzovať na obdobie jedného mesiaca (apríl 2021) výpadok príjmu zvýšením denného vymeriavacieho základu tzv. pandemického ošetrovného na 75 % denného vymeriavacieho základu, čo v zásade predstavuje 100 % čistej mzdy.

K § 293fef

Vzhľadom na veľké množstvo vyplácaných pandemických nemocenských dávok a s tým súvisiace administratívne zaťaženie Sociálnej poisťovne v tomto období, sa navrhuje o zvýšení sumy pandemického nemocenského a pandemického ošetrovného nevydávať rozhodnutie.

K § 293feg

Vzhľadom na dynamicky sa meniacu situáciu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19, sa v záujme pružného reagovania na zmeny vo vývoji pandémie (v prípade potreby ďalšej úpravy výšky nemocenského, ošetrovného) zároveň navrhuje splnomocniť vládu Slovenskej republiky v prípade potreby vydávať nariadenia vlády, ktorými by na obdobie krízovej situácie súvisiacej so šírením ochorenia COVID-19 mohla dočasne upravovať výšku nemocenského a ošetrovného, ako aj podmienky nároku na výplatu nemocenského. Nariadenie vlády predstavuje vzhľadom na dĺžku a náležitosti legislatívneho procesu v porovnaní so zákonom operatívnejší nástroj reakcie na meniace sa podmienky. Využitie tohto neštandardného nástroja však musí byť nielen dôvodné, ale aj striktne ohraničené. Z toho dôvodu sa navrhuje, aby ho vláda mohla využívať na zmenu vymedzených oblastí právnej úpravy iba počas obdobia krízovej situácie.

Počet poberateľov dávky pandemické nemocenské sa za apríl 2021 odhaduje na úrovni približne 136,8 tis. Priemerné mesačné zvýšenie sa odhaduje na úrovni približne 76,9 eura. Zvýšené výdavky na dávku pandemické nemocenské sa predpokladajú na úrovni približne 10,5 mil. eur.

Počet poberateľov dávky pandemické ošetrovné sa za apríl 2021 odhaduje na úrovni približne 50,8 tis. Priemerné mesačné zvýšenie sa odhaduje na úrovni približne 85,3 eura. Zvýšené výdavky na dávku

pandemické ošetrovné sa predpokladajú na úrovni približne 4,3 mil. eur.

Celkovo sa predpokladá, že navrhovaná právna úprava zvýši výdavky základného fondu nemocenského poistenia v roku 2021 na úrovni približne 14,8 mil. eur.

K § 293feh

Z dôvodu aplikačných problémov pri potvrdzovaní skutočnosti, že ochorenie COVID-19 vzniklo pri práci, a to priamo zamestnávateľmi – zdravotníckymi zariadeniami, sa na podnet Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky navrhuje formulačná úprava podmienok nároku na úrazový príplatok.

Z legislatívno-technického hľadiska sa úprava vykonáva skončením uplatňovania ustanovenia § 293fea vzhľadom na to, že ide o prechodné ustanovenie, ktoré podľa zákona o tvorbe právnych predpisov nemožno novelizovať, a jeho nahradením novým prechodným ustanovením § 293fee. Uvedená legislatívna technika zároveň prispeje k prehľadnosti právnej úpravy.

Vzhľadom na mimoriadnu naliehavosť sa navrhuje, aby uvedená právna úprava v § 293fec až 293feh nadobudla účinnosť už dňom vyhlásenia.

Meno

Podpis

1. MILAN KRAJNIAH

2. JANA ELIÁŠANSKÁ

3. Lucia Drábišková

4. Peter DOBES

5. ZITA PLEŠTINSKÁ

6. Ján BENČÍK

7. TOMÁŠ LEHOTSKÝ

8. VLADIMÍRA MARCINKOVÁ

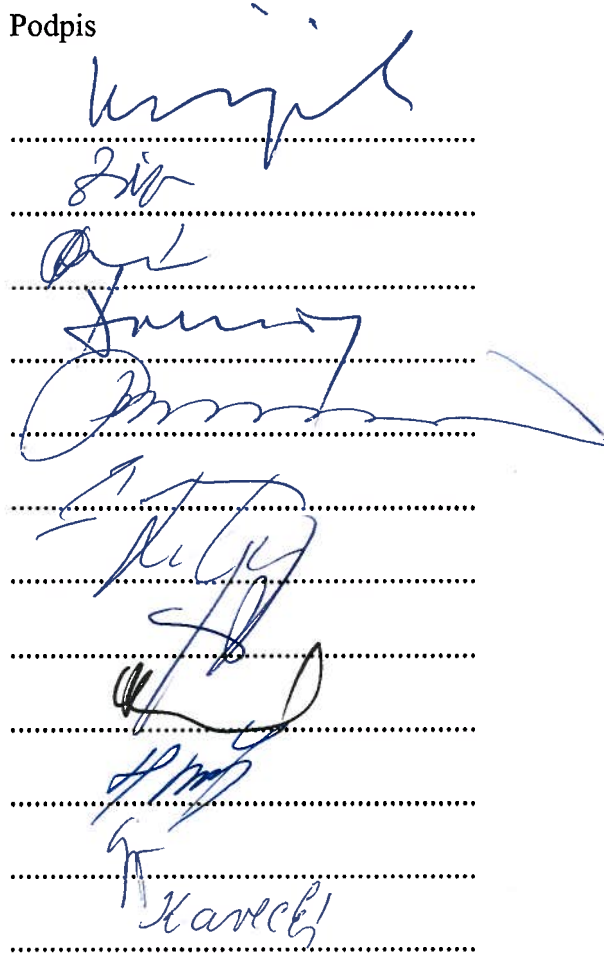
9. MIRIAM ŠUTRKOVIČ

10. PETRA HANSELOVÁ

11. ĽUDOVIT COGA

12. Monika Kavecká

Podpisy jednotlivých členov výboru:

13. JANA MAJEROVÁ GARSTNOVÁ
14. LUKÁŠ KYSELICA
15. PETR CZORNEJ

